

DIREKTIVA KOMISIJE 2008/63/ES**z dne 20. junija 2008****o konkurenci na trgih za telekomunikacijsko terminalsko opremo****(Besedilo velja za EGP)****(Kodificirana različica)**

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 86(3) Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktiva Komisije 88/301/EGS z dne 16. maja 1988 o o konkurenci na trgih za telekomunikacijsko terminalsko opremo ⁽¹⁾ je bila bistveno spremenjena ⁽²⁾. Zaradi jasnosti in racionalnosti bi bilo treba navedeno direktivo kodificirati.
- (2) V vseh državah članicah so bile telekomunikacije bodisi v celoti bodisi delno državni monopol, ki so se navadno dodelile v obliki posebnih ali izključnih pravic enemu ali več organom, odgovornim za zagotavljanje in obratovanje omrežne infrastrukture in spremljajočih storitev. Te pravice pa pogosto niso zajemale samo zagotavljanja storitev za uporabo omrežja, temveč tudi dobavo uporabniške terminalske opreme za priključitev na omrežje. V zadnjih desetletjih je zaznati močan tehnični razvoj omrežij, hitrost razvoja pa je zlasti očitna na področju terminalske opreme.
- (3) Zaradi tehničnega in gospodarskega razvoja so države članice preučile svoj sistem odobritve posebnih ali izključnih pravic v telekomunikacijskem sektorju. Širjenje novih tipov terminalske opreme in možnost souporabe terminalov pomeni, da je treba uporabnikom dovoliti svobodno izbiro med različnimi tipi razpoložljive opreme, če bi hoteli v celoti izkoristiti tehnološki napredek, dosežen v tem sektorju.
- (4) Obstoje izključnih pravic povzroča omejevanje prostega pretoka telekomunikacijske terminalske opreme bodisi pri uvozu in trženju te opreme (vključno s satelitsko opremo), ker se nekateri proizvodi ne tržijo, bodisi pri priključitvi, spuščanju v obratovanje ali vzdrževanju, ker

ob upoštevanju značilnosti trga, zlasti pa raznolikosti in tehnične narave proizvodov, monopol nima spodbude, niti da bi te storitve zagotavljal za proizvode, ki jih ni tržil ali uvažal, niti da bi svoje cene prilagodil stroškom, saj ne grozi konkurenca novih udeležencev na trgu. Ob upoštevanju dejstva, da je za večino trgov opreme značilna velika izbira telekomunikacijske terminalske opreme, ima vsaka posebna pravica, ki neposredno ali posredno omejuje število podjetij, pooblaščenih za uvoz, trženje, priključitev, spuščanje v obratovanje in vzdrževanje take opreme, verjetno enak učinek kakor odobritev izključnih pravic. Take izključne ali posebne pravice pomenijo ukrepe z enakim učinkom, kot ga imajo količinske omejitve, nezdružljive s členom 28 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Torej je treba odpraviti vse veljavne izključne pravice pri uvažanju, trženju, priključitvi, spuščanju v obratovanje in vzdrževanju telekomunikacijske terminalske opreme in tudi pravice s primerljivim učinkom – to pomeni vse posebne pravice, razen tistih, ki se enemu ali več podjetjem dodelijo v obliki prednosti z zakoni ali drugimi predpisi in omejujejo samo možnost drugih podjetij, da bi se vključila v eno od prej navedenih dejavnosti v istem geografskem območju pod dejansko enakovrednimi pogoji.

- (5) Posebne ali izključne pravice v zvezi s terminalsko opremo se v praksi izvajajo tako, da se zapostavlja oprema iz drugih držav članic, predvsem s preprečevanjem uporabnikom, da svobodno izbirajo opremo, ki najbolj ustreza njihovim potrebam po ceni in kakovosti, ne glede na njeno poreklo. Izvajanje teh pravic zato v nobeni državi ni združljivo s členom 31 Pogodbe.
- (6) Zagotavljanje montaže in vzdrževanja je ključni dejavnik pri nakupu ali najemu terminalske opreme. Ohranitev izključnih pravic na tem področju bi bila enaka pridržanju izključnih pravic trženja. Zato je tudi takšne pravice treba odpraviti, da bi odprava izključnih uvoznih pravic in pravic trženja imela praktični učinek.
- (7) Vzdrževanje terminalov je storitev po členu 50 Pogodbe. Zadevno storitev, ki je s komercialnega vidika nikakor ni mogoče ločiti od trženja terminalov, je treba izvajati svobodno skladno s členom 49 Pogodbe, še zlasti, če jo izvajajo kvalificirani operaterji.

⁽¹⁾ UL L 131, 27.5.1988, str. 73. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 94/46/ES (UL L 268, 19.10.1994, str. 15).

⁽²⁾ Glej Prilogo II, Del A.

- (8) Stanje na trgu še naprej povzroča kršitve pravil o konkurenci, ki jih določa Pogodba, in negativno vpliva na razvoj trgovine toliko, kolikor je to v nasprotju z interesi Skupnosti. Večja konkurenca na trgu terminalne opreme zahteva uvedbo preglednih tehničnih specifikacij, ki izpolnjujejo bistvene zahteve iz Direktive 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opremi in telekomunikacijski terminalni opremi ter medsebojnem priznavanju skladnosti te opreme⁽¹⁾ in omogočajo prost pretok terminalne opreme. Vendar pa takšna preglednost nujno zahteva objavo tehničnih specifikacij.
- (9) Posebne ali izključne pravice glede uvoza in trženja terminalne opreme ustvarjajo stanje, ki je v nasprotju s ciljem člena 3(g) Pogodbe, ker ta predvideva vzpostavitev sistema, ki zagotavlja, da konkurenca na notranjem trgu ni izkrivljena, in še toliko bolj, da se ne sme izključiti. Po členu 10 Pogodbe se morajo države članice vzdržati vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev Pogodbe, vključno s cilji člena 3(g). Izključne pravice terminalne opreme je treba zato obravnavati kot nezdržljive s členom 82 Pogodbe v povezavi s členom 3, države članice pa po členu 86(1) Pogodbe takšnih pravic ne smejo sprejeti ali ohraniti.
- (10) Da bi uporabnikom omogočili dostop do terminalne opreme po lastni izbiri, je treba poznati karakteristike javnih mrežnih vmesnikov, na katere mora biti terminalna oprema priključena, in te karakteristike narediti pregledne. Zato morajo države članice zagotoviti, da so te karakteristike objavljene in da imajo uporabniki dostop do javnih mrežnih vmesnikov.
- (11) Proizvajalci terminalne opreme morajo vedeti, katere tehnične specifikacije morajo izpolnjevati, da bi lahko tržili svoje izdelke. Zato naj države članice formalizirajo in objavijo specifikacije o odobritvi tipa, ki jih morajo prijaviti Komisiji v obliki osnutka v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov⁽²⁾. Specifikacije se lahko razširijo na proizvode, uvožene iz drugih držav članic, samo, če so potrebne za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 3 Direktive 1999/5/ES, ki se lahko upravičeno zahtevajo po pravu
- Skupnosti. V vsakem primeru morajo države članice ravnati v skladu s členoma 28 in 30 Pogodbe, po katerih mora država članica uvoznica dovoliti, da se terminalna oprema, ki se zakonito proizvaja in trži v drugi državi članici, uvozi na njeno ozemlje.
- (12) Za zagotovitev pregledne, objektivne in nediskriminacijske uporabe specifikacij, nadzora njihove uporabe, zaradi očitnega nasprotja interesov ni mogoče prenesti na konkurenta na trgu terminalne opreme. Države članice naj zato zagotovijo, da se odgovornost za nadzor dodeli organu, ki je neodvisen od operaterja omrežja in od vsakega drugega konkurenta na zadevnem trgu.
- (13) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno pravo direktiv določenih v Prilogi II, Del B –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

V tej direktivi:

1. „terminalna oprema“

(a) pomeni vso opremo, ki je neposredno ali posredno priključena na mrežni vmesnik javnega telekomunikacijskega omrežja za pošiljanje, obdelovanje ali sprejemanje informacij; v obeh primerih (neposredna ali posredna) se lahko priključitev izvede z žico, optičnim kablom ali elektromagnetno; priključitev je posredna, če je oprema nameščena med terminalom in javnim mrežnim vmesnikom;

(b) pomeni tudi opremo satelitskih zemeljskih postaj;

2. „oprema satelitskih zemeljskih postaj“ pomeni opremo, ki se lahko uporablja samo za oddajanje ali za oddajanje in sprejemanje („oddajno/sprejemna“) ali samo za sprejemanje („sprejemna“) radiokomunikacijskih signalov s sateliti ali drugimi vesoljskimi sistemi;

3. „podjetje“ pomeni javno ali zasebno telo, ki mu država članica odobri posebne ali izključne pravice za uvažanje, trženje, priključevanje, vključevanje telekomunikacijske terminalne opreme v obratovanje ali vzdrževanje takšne opreme;

⁽¹⁾ UL L 91, 7.4.1999, str. 10. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 2006/96/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 81).

4. „posebne pravice“ pomenijo pravice, ki jih država članica odobri omejenemu številu podjetij s katerim koli zakonom ali drugim predpisom, s katerim v danem geografskem območju

- (a) drugače kakor po merilih objektivnosti, sorazmernosti in nediskriminacije omeji število takih podjetij na dve ali več podjetij, ali
- (b) drugače kakor po merilih iz točke (a), določi več konkurenčnih podjetij, ali
- (c) enemu ali več podjetjem drugače kakor po merilih iz točk (a) in (b), dodeli katere koli prednosti, priznane z zakoni ali drugimi predpisi, ki znatno zmanjšajo možnost katerega koli drugega podjetja, da uvaža, trži, priključi, spušča v obratovanje in/ali vzdržuje telekomunikacijsko terminalsko opremo v istem geografskem območju pod dejansko enakovrednimi pogoji.

Člen 2

Države članice, ki so podjetjem odobrile posebne ali izključne pravice, zagotovijo, da se odvzamejo vse izključne pravice in tudi tiste posebne pravice, ki

- (a) drugače kakor po merilih objektivnosti, sorazmernosti in nediskriminacije omejujejo število takih podjetij na dve ali več podjetij; ali
- (b) drugače kakor po merilih iz točke (a), določijo več konkurenčnih podjetij.

Komisijo obvestijo o sprejetih ukrepih ali osnutku zakonodaje, sprejete v ta namen.

Člen 3

Države članice gospodarskim subjektom zagotovijo pravico do uvoza, trženja, priključevanja, vključevanja terminalske opreme in njenega vzdrževanja.

Države članice pa lahko:

- (a) pri opremi satelitskih zemeljskih postaj zavrnejo priključitev take opreme na javno telekomunikacijsko omrežje ali njeno spuščanje v obratovanje, kadar oprema ne izpolnjuje ustreznih enotnih tehničnih predpisov, sprejetih v skladu z Direktivo 1999/5/ES, ali če teh predpisov ni, bistvenih zahtev, določenih v členu 3 te direktive. Kadar enotni

tehnični predpisi ali usklajeni regulativni pogoji ne obstajajo, morajo biti nacionalni predpisi v sorazmerju z bistvenimi zahtevami in se Komisiji sporočijo v skladu z Direktivo 98/34/ES, kjer se v direktivi tako zahteva;

- (b) pri drugi terminalski opremi zavrnejo priključitev take opreme na javno telekomunikacijsko omrežje, kadar oprema ne izpolnjuje ustreznih enotnih tehničnih predpisov, sprejetih v skladu z Direktivo 1999/5/ES, ali če teh predpisov ni, bistvenih zahtev, določenih v členu 3 te direktive;
- (c) od gospodarskih subjektov zahtevajo, da so tehnično usposobljeni za priključevanje, vključevanje terminalske opreme v obratovanje in njeno vzdrževanje na podlagi objektivnih, nediskriminacijskih in objavljenih meril.

Člen 4

Države članice skrbijo, da je uporabnikom zagotovljen dostop do novih javnih mrežnih vmesnikov in da upravljalci javnega telekomunikacijskega omrežja objavijo fizične karakteristike teh vmesnikov.

Člen 5

Države članice zagotovijo, da se vse specifikacije za terminalsko opremo formalizirajo in objavijo.

Države članice Komisijo o tehničnih specifikacijah obvestijo v obliki osnutka v skladu z Direktivo 98/34/ES.

Člen 6

Države članice zagotovijo, da nadzorovanje uporabe za pripravo specifikacij iz člena 5 prevzame organ, neodvisen od javnih ali zasebnih podjetij, ki ponujajo blago ali storitve v telekomunikacijskem sektorju.

Člen 7

Ob koncu vsakega leta države članice Komisiji predložijo poročilo, na podlagi katerega lahko Komisija ugotavlja skladnost z določbami iz členov 2, 3, 4 in 6.

Vzorec poročila je v Prilogi I.

Člen 8

Direktiva 88/301/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivo, navedeno v Prilogi II, Del A je razveljavljena, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos in nacionalno pravo direktiv, ki so določeni v Prilogi II, Del B.

Sklici na razveljavljeno direktivo, se upoštevajo kot sklici na to direktivo in se berejo v skladu s primerjalno tabelo v Prilogi III.

Člen 10

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 20. junija 2008

Člen 9

Ta direktiva začne veljati na dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

PRILOGA I

Vzorec poročila iz člena 7**Izvajanje člena 2**

Terminalska oprema, za katero se spreminja ali je bila spremenjena zakonodaja.

Po kategoriji terminalske opreme:

- datum sprejetja ukrepa, ali
- datum predložitve ukrepa, ali
- datum začetka veljavnosti ukrepa.

Izvajanje člena 3

- terminalska oprema, katere priključitev in/ali spuščanje v obratovanje sta bila omejena,
- zahtevana tehnična usposobljenost s sklicevanjem na njeno objavo.

Izvajanje člena 4

- sklicevanje na objavo fizičnih karakteristik,
- število obstoječih javnih mrežnih vmesnikov,
- število javnih mrežnih vmesnikov, ki so zdaj dostopni.

Izvajanje člena 6

- imenovani neodvisni organ ali organi.
-

PRILOGA II

DEL A

Razveljavljena direktiva z njeno zaporedno spremembo

(iz člena 8)

Direktiva Komisije 88/301/EGS

(UL L 131, 27.5.1988, str. 73)

Direktiva Komisije 94/46/ES

(UL L 268, 19.10.1994, str. 15)

DEL B

Roki za prenos v nacionalno pravo

(iz člena 8)

Direktiva	Roki za prenos
88/301/EGS	—
94/46/ES	8. avgust 1995

PRILOGA III

Primerjalna tabela

Direktiva 88/301/EGS	Ta direktiva
Člen 1, uvodne besede	Člen 1, uvodne besede
Člen 1, prva alineja, prva in druga poved	Člen 1, točka (1)(a)
Člen 1, prva alineja, zadnja poved	Člen 1, točka (1)(b)
Člen 1, druga alineja	Člen 1, točka (3)
Člen 1, tretja alineja, uvodne besede	Člen 1, točka (4), uvodne besede
Člen 1, tretja alineja, prva podalineja	Člen 1, točka (4)(a)
Člen 1, tretja alineja, druga podalineja	Člen 1, točka (4)(b)
Člen 1, tretja alineja, tretja podalineja	Člen 1, točka (4)(c)
Člen 1, četrta alineja	Člen 1, točka (2)
Člen 2	Člen 2
Člen 3, prva poved	Člen 3, prvi odstavek
Člen 3, druga poved	Člen 3, drugi odstavek, uvodne besede
Člen 3, prva alineja	Člen 3, drugi odstavek, točka (a)
Člen 3, druga alineja	Člen 3, drugi odstavek, točka (b)
Člen 3, tretja alineja	Člen 3, drugi odstavek, točka (c)
Člen 4, prvi odstavek	Člen 4
Člen 4, drugi odstavek	—
Člen 5(1)	—
Člen 5(2), prva poved	Člen 5, prvi pododstavek
Člen 5(2), druga poved	Člen 5, drugi pododstavek
Člen 6	Člen 6
Člen 8	—
Člen 9	Člen 7
Člen 10	—
—	Člen 8
—	Člen 9
Člen 11	Člen 10
Priloga I	—
Priloga II	Priloga I
—	Priloga II
—	Priloga III